

*Svaz chovatelů českého strakatého skotu
Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, o.s
Český svaz chovatelů masného skotu, o.s.*

***ŘÁD OCHRANY ZVÍŘAT
PŘI VEŘEJNÉM VYSTOUPENÍ
SKOTU PŘI TRZÍCH SE ZVÍŘATY,
VÝSTAVÁCH, PŘEHLÍDKÁCH ZVÍŘAT A
CHOVATELSKÝCH SOUTĚŽÍCH
ORGANIZOVANÝCH SVAZEM CHOVATELŮ
ČESKÉHO STRAKATÉHO SKOTU, SVAZEM
CHOVATELŮ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU ČR O.
S. A ČESKÝM SVAZEM CHOVATELŮ
MASNÉHO SKOTU, O.S.***

Řád ochrany zvířat

při veřejném vystoupení skotu při trzích se zvířaty, výstavách, přehlídkách zvířat a chovatelských soutěžích organizovaných Svazem chovatelů českého strakatého skotu, Svazem chovatelů holštýnského skotu ČR, o. s. a Českým svazem chovatelů masného skotu, o.s.

Čl. 1

Identifikace pořadatele pořádajícího veřejné vystoupení

(1) Tento řád ochrany zvířat při veřejném vystoupení byl zpracován a je určen pro tyto osoby:
Svaz chovatelů českého strakatého skotu, U Topíren 2, 170 41 Praha 7, IČ 571750
Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, o. s., Těšnov 17, 110 00 Praha 1, IČ 507024
Český svaz chovatelů masného skotu, o. s., Rubešova 10, 120 00 Praha 2, IČ 536903.

(2) Žadatel uvedený v odstavci 1 jako pořadatel veřejného vystoupení v souladu s ustanoveními zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, vydává po projednání a schválení Ministerstvem zemědělství tento „Řád ochrany zvířat při veřejném vystoupení skotu při trzích se zvířaty, výstavách, přehlídkách zvířat a chovatelských soutěžích organizovaných Svazem chovatelů českého strakatého skotu, Svazem chovatelů holštýnského skotu ČR, o. s. a Českým svazem chovatelů masného skotu, o. s.“ (dále jen „Řád“).

Čl. 2

Účel Řádu

(1) Tento Řád je základním dokumentem zpracovaným Svazem uznanými Ministerstvem zemědělství ČR podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů a slouží k přípravě zabezpečování konkrétních veřejných vystoupení, soustředění zvířat od různých chovatelů na určeném místě a k určenému účelu, zejména trhů se zvířaty, výstav, přehlídek zvířat a chovatelských soutěží.

(2) Účelem Řádu je jednotně metodicky informovat chovatele skotu organizované ve Svazech o současných požadavcích na ochranu zvířat a péči, o jejich pohodu při veřejných vystoupeních skotu a tyto požadavky ujednotit, aby se jimi chovatelé mohli řídit a zabezpečit požadovanou úroveň péče o zvířata.

(3) Tento Řád neumožňuje použití zvířat pro přípravu a provedení triků nebo výkonů v divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení.

(4) Řád nenahrazuje ustanovení a podmínky stanovené právními předpisy, zejména zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. doklad o provedení stanovených vyšetření zvířat, kontrola zdravotního stavu zvířat), zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 3

Druh zvířat, která se veřejného vystoupení účastní

(1) Tento Řád se vztahuje na jedince druhu skot (*Bos taurus*), všech věkových kategorií, chovaných k hospodářským účelům. Minimální věk předváděných zvířat je čtrnáct dní a maximální dvacet let. Maximální počet zvířat, která se veřejného vystoupení mohou účastnit je 500 ks.

(2) Mimo odrohovaných nebo kastrovaných jedinců skotu nelze na veřejném vystoupení předvádět zvířata, na kterých byl proveden zákrok uvedený v § 4 odst. 1 písm. g) zákona na ochranu zvířat (úprava vzhledu nebo odstranění částí orgánů)

- a) zákrok na jazyku nebo jeho amputace,
- b) zkrácení či kupírování ocasu,
- c) vrubování ušních boltců za účelem označování, výžehy kůže.

Dále nelze vystavit zvířata:

- a) plemence měsíc před předpokládaným datem otelením a čtrnáct dní po otelení
- b) zvíře, pro které by veřejné vystoupení bylo spojeno s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením,
- c) zvíře fyzicky vyčerpané, nemocné nebo podezřelé z onemocnění,
- d) zvíře agresivní vůči lidem nebo zvířatům,
- e) zvíře, které není ovladatelné chovatelem, který je doprovází,
- f) zvíře pod vlivem zakázaných látek (doping), nebo které účastník (chovatel) odmítl podrobit vyšetření, jež bylo při podezření z užití těchto látek požadováno k jejich zjištění,
- g) zvíře přepravené na veřejné vystoupení nevhodným způsobem a nebo za podmínky, které nejsou v souladu s tímto Řádem.

(3) Podle tohoto Řádu nelze pořádat nátlakové akce se zvířaty, veřejná vystoupení spojené se soutěžemi skotu zaměřenými na sledování fyzických schopností a síly skotu, westernová vystoupení nebo jiné využití skotu jako jízdního zvířete. Řád neumožňuje použití skotu pro býčí zápasy, provádění zvláštního výcviku, pro přípravu a provedení triků nebo výkonu v cirkuse, divadelním a varietním představení, filmu, televizním programu nebo podobném veřejném představení.

Čl.4

Způsob manipulace se zvířaty s popisem a charakteristikou činností prováděných se zvířaty

V průběhu probíhajících akcí jsou zvířata uvázaná v prostorech ustájení nebo umístěná v kotcích. Při předvádění jsou býci voděni na kroužku, případně na ohlávce, stejně jako i krávy a telata, případně všechny kategorie naháněna. Se zvířaty je manipulováno klidně a rozvážně. Předvádění je prováděno v předváděcím prostoru nebo v kleci, po kterém se zvíře klidně samovolně pohybuje nebo je pomalu vedeno vodičem, případně zvíře stojí. Účelem předvedení je, aby rozhodčí a diváci měli možnost si zvíře prohlédnout a posoudit jeho exteriér. Při tomto veřejném vystoupení nejsou zvířata nucena k žádným výkonům, ani nepředvádějí žádné cviky. V případě vícedenních akcí musí být zvířata ustájena v budovách nebo přístřešcích.

V průběhu akcí je třeba zajistit:

- a) aby se zacházelo se skotem klidně a rozhodně a zvířata nebyla drážděna nebo týrána,
- b) osoby zacházející se zvířaty přistupovaly k nim až po upozornění hlasem; k ležícímu, nemocnému či poraněnému zvířeti vždy se zvýšenou opatrností, zvláštní pozornost věnovaly přístupu ke zvířatům, která se projevují jako nebezpečná, při zacházení s nimi byly jistěny další osobou,
- c) při provádění speciálních úkonů, například veterinárních zákroků, které provádí odborně způsobilá osoba, byl na místě, kde se zákrok provádí, potřebný počet dalších poučených osob,
- d) při provádění zvláštních úkonů u neklidných zvířat byly použity vhodné prostředky k fixaci zvířete nebo podán zklidňující preparát veterinárním lékařem,
- e) osoby manipulující se zvířaty věnovaly zvýšenou pozornost zvířatům v situacích doprovázených hlukem nebo jinými negativními podněty, brát na vědomí skutečnost, že zvířata obvykle přicházejí do dosud nepoznaného prostředí, z různých skupin, nejsou na sebe navyklá nebo mohou projevit obranné reakce, protože pečují o svá mláďata; zvýšenou péči je třeba věnovat zvířatům poraněným.

Čl.5

Zařízení, vybavení, pomůcky pro manipulaci, předvádění nebo jinou činnost se zvířaty

Pořadatel zajistí, aby

- a) vedení dospělého skotu se provádělo pomocí vodící tyče nebo ohlávky opatřené vodícím řemenem nebo vodící šňůrou; k vedení a zavádění nesmí být používáno vázacího řetězu,
- b) při nahánění velkých dospělých zvířat, pokud to podmínky dovolí, bylo použito naháněcích uliček a zábran.

Čl.6

Prostory, ve kterých se veřejné vystoupení provádí a prostory k ustájení

Pořadatel je povinen seznámit se s platnými právními předpisy na ochranu zvířat včetně tohoto Řádu, řídit se jimi a v místě veřejného vystoupení je zabezpečit. Skot předváděný na veřejném vystoupení musí být čistý a mít ošetřené paznehty.

Na prostory pro ustájení jsou následující nároky:

- a) **telata** do 6 měsíců věku ve všech prostorách pro telata nesmí být uvázána
- musí být krmena buď ad libitum, nebo minimálně 2x denně,
 - tele starší 8 týdnů nesmí být drženo v individuálním kotci, pokud se nejedná o vystavování jednoho telete,
 - prostor pro telata v kotci o živé hmotnosti 150 kg musí být minimálně 1,5 m², pro tele o hmotnosti 150 – 200 kg 1,7m² a nad 220 kg 1,8 m²,
 - sající telata je možno vystavovat jen se svou matkou, na veřejném vystoupení nelze vystavovat tele s nezahojeným pupkem,
- b) **dospělý skot** -
- minimální plocha pro individuální ustájení plemenného býka v boxu je 16 m² a v případě hmotnosti větší než 1000 kg musí být na každých 60 kg živé hmotnosti plocha zvětšena o 1,0 m²,
 - doporučuje se uvazovat pouze jedince, kteří jsou na uvazování navyklí, jinak se provádí umístění zvířat z volného ustájení v ohradách,
 - pro laktující plemenice při veřejném vystoupení trvajícím včetně přepravy více než 18 hod musí být zajištěno odpovídající dojení nebo odsávání mléka telaty.

Krávy – minimální rozměry vazného stání

Živá hmotnost v kg	Šířka stání v mm	Délka krátkého stání v mm	Délka středního stání v mm	Délka dlouhého stání v mm
do 550	1120	1830	2210	2390
550 až 650	1150	1900	2300	2480
nad 650	1180	1960	2360	2560

Minimální rozměry při volném ustájení skotu

Kategorie	Box (kotec) - plocha lehárny v m ²
Kráva	5,00/kus
Jalovice	0,9/100 kg ž.hm.

Před zahájením a v jejich průběhu je třeba zajistit:

- vhodné místo a vybavení pro vykládání skotu,
- dostatečný zdroj zdravotně nezávadné vody (předpokládaná spotřeba napájecí vody na den/ ks je 45 l vody, u dojníc 100-180 l vody) a způsob napájení nebo podání tekutin, dostatek krmiva, podestýlky a likvidaci hnoje,
- aby prostor pro zvířata a jejich vybavení minimalizovalo riziko jejich poranění (vyločení předmětů nebo ostrých hran na hrazeních, použitím vybavení atd.),
- dostatek prostoru k tomu, aby zvířata mohla v místě odpočinku zaujmout odpovídající přirozený postoj, v případě potřeby byla oddělena přepážkami chránícími je, a není-li stanoveno dále jinak, měla odpovídající prostor pro ležení, tato místa pro zvířata pořadatel předem určí a vyznačí,
- bezpečné a oddělené ustájení dospělých plemenných býků, nebránící jejich pohodě,
- oddělené držení skotu ve volných skupinách s rohy a bez rohů,

- možnost zabezpečení zvířat před nepříznivým počasím a výraznými rozdíly v klimatických podmínkách, přičemž je možné využít přístřešků nebo přirozeného porostu,
- v případě umístění zvířat ve stáji či jiném uzavřeném prostoru zajistit a kontrolovat udržování čistoty a větrání s dostatečným objemem vzduchu podle jednotlivých kategorií,
- veterinární péči,
- prostor pro případnou izolaci poraněných nebo nemocných zvířat,
- vymezení vhodných prostor pro případné převádění a posuzování zvířat, s dostatečně velkým okolním manipulačním prostorem tak, aby předvádění zvířat bylo bezpečné a nebylo nutné s nimi manipulovat způsobem vyvolávajícím utrpení,
- podle rozsahu akce odpovídající počet osob, zajišťujících organizaci a kontrolu průběhu veřejného vystoupení, jejich viditelné označení (odznakem, štítkem či páskou) a vybavit je potřebnými pracovními pomůckami odpovídajícími dané nebo očekávané situaci. Činnost a odpovědnost těchto osob předem stanoví pořadatel,
- prostor pro zvířata účastníci se veřejného vystoupení před přístupem jiných zvířat, nepovolaných osob a provést nezbytná opatření pro zabránění úniku hospodářských zvířat,
- prostory pro parkování dopravních prostředků, přepravních kontejnerů pomocného vybavení tak, aby bylo minimalizováno riziko možného utrpení zvířat, které se zúčastní veřejného vystoupení,
- prostory pro návštěvníky nebo jiné osoby, které se veřejného vystoupení účastní a organizovat v nich činnost, tak aby nebyla ohrožena jejich bezpečnost a bylo minimalizováno riziko možného utrpení zvířat, které se zúčastní veřejného vystoupení.

Čl.7

Přeprava skotu na veřejné vystoupení a zpět

(1) Přeprava zvířat musí být prováděna v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, s vyhláškou č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě, a s předpisy ES, zejména s Nařízením Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnice 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97.

(2) Zejména je nutno dodržovat minimální rozměry pro přepravu jednotlivých kategorií skotu.

Silniční přeprava skotu

Kategorie zvířat	Přibližná hmotnost zvířat v kg	Minimální podlahová plocha na jedno zvíře v m ²
Malá telata	55	0,30 – 0,40
Středně velká telata	110	0,40 – 0,70
Těžká telata	200	0,70 – 0,95
Středně velký dospělý skot	325	0,95 – 1,30
Těžký dospělý skot	550	1,30 – 1,60
Velmi těžký dospělý skot	nad 700	nad 1,60

Poznámka:

Nejvýše 15 telat nebo nejvýše 6 dospělých jedinců při příčném naložení nebo až 8 dospělých jedinců při přepravě ve skupině bude odděleno stabilním oddělovacím prvkem. Uvedené hodnoty se mohou měnit v závislosti na hmotnosti a vzrůstu, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané době cesty.

(3) Během vykládky a přehánění skotu na místo veřejného vystoupení musí být se zvířetem zacházeno šetrně, s přihlédnutím k jeho sklonu ke stádovému chování. Cesta pro manipulaci se zvířaty musí být volná bez překážky, nebo předmětů, které by mohly zvíře poplašit, osvětlení místa vykládky nesmí vytvářet ostré stíny.

(4) K naložení a vyložení zvířete z dopravního prostředku se používají jen místa a zařízení k tomu určená, můstky, rampy, lávky nebo pohyblivé nakládací a vykládací plošiny, jejichž sklon nepřesahuje 20 stupňů, výškové nerovnosti nepřesahují 20 cm a mezery v podlaze nebo mezi dvěma podlahami znemožňují vsunutí končetiny; zařízení jsou opatřena protiskluzovou podlahou a bočním hrazením zabraňujícím pádu zvířete.

(5) K nahánění, usměrňování a pohánění zvířat mohou být používány jen nástroje určené k tomuto účelu a způsobem, aby zvířeti nepůsobily zbytečnou bolest a utrpení. Je zakázáno zvíře bít, kopat nebo vykonávat tlak na jeho zvláště citlivá místa, včetně očí a pohlavních orgánů, drtit, kroutit nebo lámat zvířeti ocas. Pokud jsou zvířata přepravována častěji doporučuje se je na manipulaci při nakládce a vykládce navykat.

(6) Poháněcí nástroj využívající elektrický výboj může být použit pouze u dospělého skotu za těchto podmínek:

- a) elektrický výboj netrvá déle než 2 sekundy,
- b) přístroj je přiložen na svaly zadních končetin,
- c) zvíře má dostatečný prostor pro pohyb směrem vpřed.

(7) Zvířata lze přepravovat pouze v dopravních prostředcích, které jsou konstruovány tak, aby technicky zabezpečily pohodu zvířat, minimalizovaly možnost jejich zranění při přepravě, umožňovaly pravidelnou kontrolu stavu zvířat a jejich pohody a splňovaly technické požadavky a měly stanovené vybavení.

(8) V prostorech přepravních prostředků, v nichž jsou přepravována zvířata, se nesmí manipulovat s volným ohněm, nesmí být současně přepravovány předměty, které by mohly nepříznivě ovlivnit pohodu zvířat nebo poškodit jejich zdraví, zejména látky dráždivé a hořlaviny.

Čl. 8

Způsob zabezpečení první pomoci a veterinární péče

Pořadatel zabezpečí na veřejném vystoupení zvířat veterinární péči o zvířata včetně poskytnutí první pomoci a zajištění odborné služby veterinárním lékařem.

Čl. 9

Způsob poučení osob o ochraně zvířat

Pořadatel provede poučení osob, které se aktivně zúčastní veřejného vystoupení zvířat, ve vztahu k ochraně zvířat a jejich pohodě podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, § 4 vyhlášky č. 5/2009 Sb., o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu a tohoto Řádu ústně.

Čl. 10

Důvody k zastavení veřejného vystoupení

Pořadatel je oprávněn a povinen

- a) stanovit, aby zvířata, která svým chováním ohrožují bezpečnost osob nebo ostatních zvířat, byla vyřazena z veřejného vystoupení;
- b) zastavit konání veřejného vystoupení při výrazném zhoršení klimatických podmínek;
- c) vyloučit zvíře z veřejného vystoupení v případě, že by se u tohoto zvířete projevil příznaky nemoci, stresu či jiné negativní příznaky, které by vedly k utrpení zvířete;
- d) ukončit činnost v případě nevhodného chování účastníků veřejného vystoupení,
- e) ukončit činnost při nezpůsobilosti terénu, zařízení nebo vybavení pro provoz,
- f) zamezit nevhodnému chování účastníků veřejného vystoupení, za takové chování se považuje zejména:
 - nadměrné pobízení unaveného zvířete,
 - použití dopingů nebo odepření zkoušky na doping,
 - nedostatečné ovládání zvířete nebo jiné hrubé zacházení,
 - pokračování v činnosti s prokazatelně zchromlým zvířetem,
 - použití nedovolených nebo poškozeného vybavení a výstroje zvířete, které mohou působit zvířeti utrpení,
 - jakékoli bití zvířat,
 - nucení zvířete k pohybu drcením, kroucením nebo lámáním ocasu, uchopením za očnice nebo uši,
 - zvedání ležících zvířat tahem za ušní boltce, končetiny nebo ocas, nebo vlečení zvířat za ně.

Čl. 11

Platnost a účinnost Řádu

(1) Tento Řád je platný pouze ve znění schváleném Ministerstvem zemědělství; změny tohoto Řádu musí být projednány a schváleny Ministerstvem zemědělství.

(2) Tento Řád nabývá platnosti a účinnosti dnem právní moci rozhodnutí o schválení Ministerstvem zemědělství.

V Praze dne 21.2.2011

**Svaz chovatelů českého
strakatého skotu**

Ing. Roman Šustáček

**Český svaz chovatelů
masného skotu, o.s.**

Ing. Miroslav Vráblík

**Svaz chovatelů
holštýnského skotu ČR, o.s.**

Ing. Karel Horák